

Militarizált férfiasság-játék – Itaewon szórakozónegyed, Dél-Korea

Itaewon korábban kizárólag a közeli Yongsan katonai bázis legénységének játszótéréül szolgált, újabban azonban koreai férfiak amerikai katonákkal és más idegenekkel vegyesen isznak, táncolnak, és versenyeznek itt potenciális szexpartnerekért. Ha az embert az érdekli, hogy milyen hatással van a katonaság intézménye a mindennapi életre, ezen a terepen szükségszerűen speciális korlátokat, illetve előnyöket jelent, ha fiatal nőként próbál betekintést nyerni a szex körül folyó játékokba.

„Isten hozott Itaewonban, Ázsia paradicsomában”, szól hozzám angolul egy öreg koreai férfi, aki festményeket árul az út szélén, és közben sunyin mosolyog. „Isten hozott a játszótéren” – lép közelebb hozzám Joo-Hwang, az a koreai fiú, akivel találkoznom kellett. Miközben elindulunk a klub felé, átnyomakodva a szórakozónegyed idegenekből és helyiekből összeálló tömegén, a picit már spicces Joo-Hwang a karját mutatja. „Jó sok tetkóm van már, mi?” Ránézek a különböző klubok pecsétjeire a bőrén. Egy arra járó amerikai katona elkapja az utolsó mondatot, elneveti magát, és rám kacsint: „Én is mutathatnék pár tetkót. Igaziakat, bébi. Akarod látni?”

Bár a Koreai Köztársaság az 1990-es évek kezdetétől dinamikusan fejlődik egy liberális demokrácia irányába, a katonaság befolyása az országra és lakóira még mindig óriási. A szunnyadó észak-koreai konfliktus, a hidegháború egyik utolsó, de máig ható maradványa, nemcsak olyan erős intézményekben legitimálja az állampolgárok napjainak militarizálását, mint az általános kötelező katonai szolgálat (a felnőtt koreai férfiaknak két évet kell szolgálniuk a hadseregben), de ez szolgál az amerikai csapatok koreai jelenlétének igazolására is. A találkozások az amerikai katonák – általában húszas éveik elején járó egyedülálló férfiak, akik nem rendelkeznek előzetes ismeretekkel a koreai nyelvről és kultúráról – és a koreaiak között – akik közül soknak elege van már az amerikaiakból – gyakran bizalmatlansággal és félelemmel terheltek, ugyanakkor a kíváncsiságról és kölcsönös vonzódásról is szólnak.

Az elmúlt két évtized során a Koreai Köztársaság többször nyilvánosan is elítélte mind az amerikai katonák viselkedését, mind pedig az Itaewonhoz hasonló szórakozónegyedekben folytatott szabadidős tevékenységeiket. Az amerikai katonák és koreai nők között létesülő szexuális kapcsolatok központi témáját jelentik a Dél-Koreában állomásozó amerikai katonákról szóló vitáknak. Egyes szenzációhajhász ábrázolásokban, mint például a YTN állami tévé 2007-es

tudósításában az amerikai katonák „szégyenteljes” viselkedéséről a Hongdae szórakozónegyedben, az amerikai katonák kegyetlen szexuális ragadozókként tűnnek fel, akik a koreai férfiakkal versenyeznek a koreai nők megszerzéséért. „Megszoktuk, hogy mindenütt részeg idegenekkel találkozunk. Olyan is van, aki tüzet rak az utcán és ott iszik. Részegen képesek a járdára vizelni, mások akár ott is szeretkeznek. Az ilyen szégyenteljes megnyilvánulások akár hajnalig is eltartanak” – így a riport.¹

Érdekes módon, az ilyen és hasonló híradásokat mind a baloldali, mind a jobboldali helyi civil szervezetek arra használták fel, hogy kezdeményezzék az USA és Korea közötti megállapodás újratárgyalását, ezáltal táplálva a vita nacionalista hangütését.

Mindezt szem előtt tartva, antropológusként kívánom megközelíteni az Itaewonban végbemenő zavaros, ideiglenes, s gyakran stratégikus találkozásokat – legyenek bár szexuálisak vagy más jellegűek. Szeretnék rámutatni néhány kedvező és néhány hátramosztító tényezőre is, amelyek segíthetik vagy akadályozhatják a női kutató munkáját, ha a szülői éjszaka szexuális játékait kívánja tanulmányozni, amikor is szokatlan és gyakran veszélyes kutatói stratégiát követve kíván hozzájárulni a katonaság mindennapi életre tett hatásáról szóló antropológiai irodalomhoz.²

Joo-Hwanggal megmásszuk a „Csajozódomb” nevű itaewoni utcát, elbagyva a kiskorúak belépését tiltó koreaiul írt táblákat s a rosszul megvilágított szobák előtt álldogáló hiányos öltözetű nőket. Itt inkább filippínó és koreai nők vannak; lentebb orosz nők dugják ki néha a fejüket a klubok ajtaján. A Friendszel, az általunk megcélzott amerikai katonáknak szóló klubbal szemben egy őszülő fehérfickó épp belép egy szobába, mancsa egy fele amnyi idős ázsiai nőn. A vendéglátóm megáll egy pillanatra, majd megrántja a vállát, és továbbmegyünk. A Friends ma viszonylag üres; a közönség 20 és 40 közti férfiakkól

és egy maroknyi miniszoknyás lányból áll; mindenki túlságosan is unottnak tűnik, abhoz képest, hogy szombat este van. Csatlakozunk egy asztalhoz; az itt ülő amerikai katonák az egyetlenek a klubban, akik bulinak tekintik az estét. Egyikük óvatosan egyenget egy felespoharat a vele ülő szőke nő mellei közé, majd hozzádörzsöli az arcát, fogával megemeli a poharat, s társai üdvívalgása közepette lenyeli a tequilát.

Szöul Vegasa

Dél-Korea fővárosának Itaewon nevű negyedét először az 1945-ös felszabadítási háború és az azt követő koreai háború amerikai katonái vették igénybe. A Yongsan bázis egymás után több generációnak adott otthont, s „Itaewon kis üzletekkel és salonokkal teli katonai tábor lett, az amerikaiak kényelmét szolgálva”, írja Kim Eun-Shil antropológus.³ „Itaewont »Szöul Vegasának« nevezték, ami azt jelenti, hogy az amerikai katonák pihenő- és szórakozóhelyévé vált.” De a mai Itaewon már nem pusztán egy városka a katonai tábor mellett, vagy vöröslámpás negyed, bár valóban otthont ad a szexiparnak; az utóbbi évtizedek során olyan szórakozónegyeddé vált, amely a tiltott, idegen hedonizmus és a rasszok közti erotika hírével vonz magához tömegeket. Itaewon egy „deterritorializált, idegen tér, amelyet a hidegháború hozott létre Koreában”⁴, s amelyet ma idegen katonák és civilek mellett koreai férfiak és nők is látogatnak. Itaewon a múltó hetero- és homoszexuális kapcsolatok tere a szexhez meglehetősen mereven viszonyuló Koreában, ahol a házasság előtti szex, valamint a promiszkuitás és a házasságtörés súlyos bűnnek számítanak. Itaewon látogatóinak álmjai, látomásai és vágyai olyan változatosak, mint az éjszakai tömegben feltűnő arcok: az orosz szexmunkástól az angol nyelvtudását csiszolni kívánó koreai egyetemistán át a nigériai kisvállalkozóig, aki egyéjszákas kalandra vágyik, vagy a koreai meleg férfiig, aki szerint a fehér férfiak szebbek és stílusosabbak, mint a koreaiak. Mindezeket az embereket a gyors kielégülés ígérete vonzza ide. „Nincs szükségem barátnőre, itt van nekem Itaewon”, magyarázta nekem egy amerikai egyetemista, arra utalva, hogy Itaewonban pénz nélkül is mindig lehet szexuális partnert találni.

Most átvonulunk a U. N. klubba, Itaewon egyik tipikus klubjára, ahol filippínó és orosz nők várják, hogy klienseik drága italokat rendeljenek a társaságukért cserébe, vagy akár kisebb szolgáltatásokat nyújtsanak, ha megfizetik. Két katonai rendőrt figyelek, akik a felfegyverzett biztonsági őrrrel váltanak néhány szót. A koreai rendőrség a koreai vagy civil rendbontókért felel, az amerikai katonai rendőrség az amerikai katonákért. Ezenfelül a legtöbb klubnak saját őrsége is van, ugyanolyan jól fegyverezett, mint a koreai vagy az amerikai rendőrség. Az

egyenruhák és lőfegyverek megszokott látvány Itaewonban, fontos mozzanatai a hely atmoszférájának. Mivel az ilyen klubokban sokkal kevesebb nő van, mint férfi, hiszen a nőket nem a jelenlétükért fizetik, s mivel az est előrebaldattával a közönség egyre mámorosabb állapotba kerül, a verekedések igen gyakoriak. Ilyenkor az örök, de a többi bulizó is gyorsan és erőszakosan közbeavatkozik, kirángatják a rendbontót, kicsit megrugdossák az utcán, majd szélnek eresztik.

Jason, egy 21 éves angol fiú, megbívat minket egy itatra – ő semmi mást nem csinál Koreában, mint hogy Itaewonban bulizik. Kérdésem elől, hogy mi hozta ide, és hogyan keres pénzt, következetesen kitér: „Azért vagyok itt, hogy jól érezzem magam, édesem” – mondja. „És te?” Ma Jason már több mint száz dollárt játszott el egy közeli kaszinóban, ami azt jelenti, hogy kicsit többet kell ma itatra költenie – ezen együtt nevetünk. Joo-Hwang, egy 23 éves koreai diák nyomorultul néz, mikor Jason azt ecseteli, milyen jól telt neki a kaszinóban: a koreaiakat törvény tiltja a szerencsejátéktól. Joo-Hwang pár nappal korábban megpróbált beosonni a közeli Yongsan katonai bázis kaszinójába, de elkérték a személyi igazolványát, így nem jutott be. Bár a bázis Korea fővárosának a központjában van, koreai állampolgárokat nem engednek be, így egy amerikai barátjának a megbívatásával jutott be végül. Joo-Hwang sok kapcsolattal rendelkezik odabent, mivel saját szolgálati idejét is a Yongsanban töltötte. „Szerencsém volt”, mondja az amerikai szolgálatot emlegetve, hiszen esélye nyílt csiszolni az angoltudását, ami a koreai munkaerőpiacon ma megfizethetetlen előny. Ezenkívül használhatta a Yongsan tisztjei számára fenntartott szórakozási lehetőségeket, és élvezhette Itaewon közelségét, ahol amerikai barátaival együtt az idegenek és helyiek tömegében elkeveredve tölthette szabadidejét. Sok fehér asszonnyal volt már, mondja nekem büszkén, ráadásul idegen barátnői mellett még jobban megtanult angolul.

Szex a terepen

Bár az antropológiai terepmunkának mindig fontos része a testi tevékenység is (bármennyire kevés szó is esik róla), a test különösen előtérbe kerül, amikor az ember mámoros és többnyire férfiakból álló bulizó tömegben próbál terepmunkát végezni. Az, hogy fiatal nő vagyok, a munkámban nagy előnyt, egyszersmind igen nagy hátrányt jelent. Gyakorlatilag lehetetlen nyíltan interjúznom vagy felfednem kutató mivoltomat, ezért itaewoni estéim sikere azon múlik, hogy mennyire sikerül megfelelően lavíroznom a különböző röpke, s a legtöbb esetben erősen szexuális töltetű találkozások között. Mint ahogy azt Kulick–Willson⁵ vagy Markowitz–Ashenazi⁶ hangsúlyozzák, a szex a terepen – azaz a mód, ahogyan a kutató a saját szexuális szubjek-

tivitásához viszonyul a kutatás területén – az antropológia egyik legnagyobb tabutémája. Szexuális játékokat vizsgálva egy erősen militarizált és férfiközpontú szórakozónegyedben ez a kérdés szükségszerűen előtérbe kerül, mi több, a helyzetből való kilépés technikáit is ki kell dolgozni az olyan esetekre, amelyek a saját egészségemet vagy integritásomat veszélyeztetnék.

Itaewon katonai és melegbárjaiban a jelenlétem kulcsfontosságú eleme, hogy az alkoholfogyasztás, a tánc és a kihívó öltözet révén belesimulok a tömegbe. De míg a melegbárokból a férfiak csak igen rövid párbeszédbe bocsátkoznak velem, mivel nem vagyok a szexpartner-kereső játék része, addig a katonai klubokban *csak* ezért állnak velem szóba. Minden este fennáll a veszélye, hogy elvesztem információvadász státusomat, rövid vécészünetekben jegyzetelve a hallottakat, és az egyre több alkohol hatására magam is a szexuális játékok áldozatává válok. Egyik stratégiám ennek kivédésére, hogy egy-két közeli barátomat is magammal viszem, akik tudnak róla, hogy miért vagyok ott, és gondoskodnak arról, hogy taxiba üljek és hazamenjek, ahelyett hogy valamelyik meggyőző idegen karjaiban kötnek ki.

A „csajozódombbal” párhuzamos utca a „meleg dombja”. Közelségük ellenére a két utcát elfoglaló tömeg nem is különbözhetne jobban egymástól. A körülbelül tucatnyi bárnak és klubnak helyet adó utca szombat este tele van nevetgélő és cseverésző idegen és koreai férfiakkal, akik inni, táncolni és szeretkezni jöttek. Transzvesztiták pózolnak az út szélén, folyékonyan csevegnek angolul, és fényképezkednek az arra járókkal. Itt a dollár a második hivatalos pénznem, s a helyiek szabadon keverednek az idegenekkel. Kevés nő jut be ezekbe a klubokba, de aki bejutott, azt szívesen fogadják mindaddig, amíg azt teszi, amit a többiek: táncol, bulizik, szívesen kerül testi érintkezésbe a környezetével, és vidáman teszi közszemlére a testét és a lelkét.

Míg az itaewoni klubokban az amerikai rendőrség általában teljes fegyverzetben és egyenruhában köröz, rendbontó katonákra vadászva, akikre nem terjed ki a koreai rendőrség hatóköre, a negyednek ezt a részét békén hagyják. Az amerikai hadsereg a „ba nem tudom, nem fáj” politikáját alkalmazza a katonák közti homoszexualitás kérdésében, így azt a katonát, aki a melegdombra keveredik, nem fenyegeti a lebukás veszélye. Láthatólag a melegdombon szórakozó férfiak örülnek a rendőrség távolmaradásának – „képzeld el, ahogy egyenruhában bemasíroznak ide” – mondja Bong-bee, egy 25 éves koreai diák nevetve – »ja, már látom is, fel a kezekkel, fiúk«. Egyetem évei elején, meséli, aktívan politizált: akkoriban az amerikai katonai jelenlét elleni harc a diákcsoportok egyik fő célja volt. Ő maga az amerikai bázist kiszolgáló vöröslámpás negyed közelében nőtt fel, s a részeg amerikai katonák mindennapos

látványa nem növelte irántuk rokonszenvét. Kár, mondja, hogy most kénytelen megosztani kedvenc helyét, Itaewont, azokkal, akiket ki szeretett volna seperni az országból.

A kis terület fölötti napi alkudozások, a terekért és testekért folyó verseny, a helyiek és idegenek, civilek és katonák közötti konfliktusos viszony alakítja Itaewont különleges térré. S míg az éjszakai Itaewon első pillantásra a fogyasztásról, az alkoholról és a testekről szól, e fogyasztás közepette az itaewoni találkozások újra meg újra visszautalnak az USA koreai katonai jelenlétének fontosabb kérdésére.

fordította: Gagy Ágnes

- 1 Robert Koehler angol nyelvű fordítása: <http://www.rjkoehler.com/2007/02/03/ytn-on-disgraceful-foreigners-of-hongdae/>
Eredeti koreai szöveg: <http://news.naver.com/main/read.nhn?mode=LS2D&mid=sec&sid1=102&sid2=257&oid=052&aid=0000140747>
- 2 Jó kiindulópont Catherine Lutz kiváló könyve egy amerikai katonai tábor történetéről. Catherine Lutz: *Homefront. A Military City and the American 20th Century*, Boston, 2001, Beacon Press
- 3 Kim Eun-Shil: Itaewon as an Alien Space within the Nation State and a Place in the Globalization Era, *Korea Journal*, 2004. ősz, 34–64.
- 4 Uo. 36.
- 5 Kulick, Don – Margaret Willson: Introduction. The sexual life of anthropologists. *Taboo. Sex, Identity and Erotic Subjectivity in Anthropological Fieldwork*. London, 1995, Routledge, 1–28.
- 6 Markowitz, Fran – Ashenazi, Michael: Introduction: Sexuality and Prevarication in the Praxis of Anthropology. *Sex, Sexuality and the Anthropologist*. Urbana, 1999, University of Illinois Press, 1–21.